

טיפים 6 -

הקלות במס ליחידים – ניכויים וזיכויים אבי נוימן, בני אלשייך וחייה שמעוני קסלמן וקסלמן, רואי חשבון - Price Waterhouse Coopers

מורסם ג – THE MARKER ביום 30.11.2003

רבים מאיתנו אינם מודעים להוראות השונות החקוקות בדיני המס או בפרסומי נציבות מס הכנסה המאפשרות הקלות מס ליחידים, אם בדרך של ניכוי מההכנסה ואם בדרך של זיכוי מס על אותה הכנסה. סקירה זו מציגה בפניכם על קצה המזלג מספר הקלות שרצוי להיות מודעים להן לפני תום שנת המס.

- 1. אובדן כושר** – עובד שכיר שמעבידו אינו רוכש לו פוליסה בגין אובדן כושר עבודה תשאי להנות מהטבת מס בגין פרמיות ששילם לפוליסה כאמור. שכיר יהיה זכאי לניכוי פרמיות ששילם עבור פוליסת אובדן כושר עבודה עד לתקרה של 2.5% מהכנסתו, שאינה מבוססת והכל במגבלת הכנסה מזכה מירבית של 10,100 ₪ לחודש. עצמאי לעומת זאת – מלוא הפרמיה המשולמת מותרת בניכוי.
- 2. חישוב מס נפרד** – אם אתה ואשתך מועסקים באותו מקום עבודה (תאגיד) ולאחד מכם יש במישרין או בעקיפין זכויות הנהלה או הצבעה בשיעור של 10% ויותר באותו תאגיד, הנכם רשאים לבקש חישוב מס נפרד על הכנסתכם. בפסק דין תקדימי שניתן השנה על ידי בית המשפט העליון בעניין קלס ביטל בית המשפט את הקביעה כי במקרה כזה מדובר במקורות הכנסה תלויים המחייבים את בני הזוג בחישוב מס מאוחד וקבע כי אין כל מניעה בהגשת דוח מס נפרד לבני הזוג.
- 3. הכנסות ריבית בידי גמלאים** – אם הנך גמלאי (יחיד שמלאו לו 65 שנים או יותר), דע כי אתה זכאי לניכוי בסך 4,320 ש"ח כנגד הכנסתך מריבית שנצמחה על פקדון או תוכנית חסכון בבנק. תקרת הניכוי האמור לגבי גמלאים תגדל לסכום של 6,360 ש"ח, מקום בו לשני בני הזוג מלאו בשנת המס 65 שנים. את הניכוי ניתן לבצע באמצעות הבנק במהלך השנה או באמצעות הגשת דוח לפקיד השומה עם תום שנת המס. כמו כן הנך זכאי לפטור בשיעור 35% מאותן הכנסות הריבית (בכפוף לתקרות/מגבלות חישוב על פי הוראות החוק) וכמובן להנות מנקודות זיכוי בלתי מנוצלות כנגד הכנסות אלו.
- 4. נקודות זיכוי ביישובים מסויימים** – בעקבות תוכנית החירום הכלכלית בוטלו עיקר הטבות המס השנתיות לתושבי ישובים מרוחקים ונקבע כי יוענקו הטבות מס שנתיות רק לתושבי יישובי קו העימות ו/ או תושבי ישובים המרוחקים מיישוב עירוני גדול. תשימת היישובים המעודכנת פורסמה רק לאחרונה על ידי נציבות מס הכנסה. יחד עם זאת, תושבי אותם יישובים שאינם מופיעים עוד ברשימה המעודכנת זכאים עדיין להקלות המס עד למשכורת חודש יוני 2003.
- 5. הוצאות עבור לימודים אקדמאיים** – על פי הודעת נציבות מס הכנסה, הוצאות שכר לימוד ללימודי תואר שני יוכרו בשיעור של 50% מהוצאות הלימודים בהן נשאתם ועד תקרה של 12,000 ש"ח, וזאת בין אם הלומד הינו שכיר או בין אם הוא עצמאי (ראיית חשבון, משפטים וכד.). ההוצאות יותרו רק למי שלומד בתחום עיסוקו, ולא יותרו הוצאות ללימודי תואר ראשון או לימודים לרשיון מקצועי או בתחום עיסוק חדש. למרות הודעת הנציבות, אנו בדיעה כי גם ללא פרסום ההודעה הוצאות שהוציא היחיד עבור לימודים לשם שמירה על רמתו המקצועית מותרות בניכוי (הן לעצמאי והן לשכיר) וזאת על פי הוראות דיני המס הרגילות.

6. **הפקדות לקופת גמל** – שימו לב כי עודף הטבות מס על הפקדות בקופת גמל שלא נוצל בידי בן הזוג ניתן להעבירו לאחר (בעל או אשה), אך הדבר לא נעשה באופן אוטומטי, עליכם לבקש את העברת ההטבות כאמור, באמצעות הגשת הדוח לרשויות המס. כמו כן, ניתן לנצל הפקדות בקופת גמל של ילדי בני הזוג לצורך הקלת המס.
7. **קופות גמל בידי גמלאים** – גמלאי שהגיע לגיל פרישה (גיל 60 שנים) ויפקיד כספים בקופת גמל לתגמולים (בסכום של כ- 20,000 ש"ח בשנה) יוכל למשוך את כספי הקופה בתום חמש שנים ממועד ההפקדה הראשון בפטור ממס, ללא מיסוי גם על רווחי הקרן. בדרך זו יכול הגמלאי לפתוח קופות גמל לטובת בני משפחה אחרים עד לתקרת הסכום המצויינת לעיל.
8. **נקודות זיכוי בגין ליקויי למידה** - הורים לילדים שלומדים במסגרת לחינוך מיוחד, ילדים שהופנו למסגרת לחינוך מיוחד על ידי ועדת השמה של משרד החינוך וילדים הזכאים לקיצבת נכות מטעם המוסד לביטוח לאומי בשל לקות למידה חמורה – זכאים לשתי נקודות זיכוי בגין כל ילד כנגד המס החל על הכנסתם (שווי נקודת זיכוי לשנת 2003 – 2,172 ש"ח). שימו לב כי על פי הנחיות נציבות מס הכנסה, אין אפשרות לקבל נקודות זיכוי עבור ילדים הלומדים בכיתה המשמשת לתגבור והילד שוהה בה רק חלק מיום הלימודים ולא במסגרת כיתת הקבצה נמוכה.
9. **פריסת מענקי פרישה** - אם קיבלת במהלך שנת המס הכנסות הנובעות מהפרשי שכר או מפיצויי פרישה אשר מוסו בשיעורי מס גבוהים, דע כי באפשרותך לבקש חישוב מס בדרך של פריסה לאחור לחלקים שנתיים שווים עד 6 שנים המסתיימות בשנה בה נתקבלה ההכנסה בידך. פריסה לאחור תהא כדאית במידה ובשנות המס בגינן ביקשת פריסה, הכנסותיך היו נמוכות ומוסו בשיעורי מס הנמוכים משיעורי המס שחלים על ההכנסה במועד קבלתה. לחילופין, אם הנך צופה כי בשנים הבאות תהא לך הכנסה נמוכה או לא תהא לך הכנסה כלל, באפשרותך לבקש שהפריסה תבוצע לשנות המס הבאות (פריסה קדימה). שימו לב כי רשויות המס נוהגות לפי הכלל הבא: כל 4 שנות עבודה מזכות בשנת פריסה קדימה ועד למקסימום של שש שנים קדימה.
10. **קרנות השתלמות** - החל משנת 2003 רווחים על הפקדות בקרנות השתלמות הן לשכירים והן לעצמאים יהנו מפטור ממס רק בגין מרכיב הפקדות המוגבל לתקרות הקבועות בחוק (כ- 15,000 ש"ח הפקדה שנתית), דהיינו, רווחים הנובעים מהפקדות העולות על התקרה ימוסו בעת משיכת כספי הקרן. כמו כן, הפקדות בקרנות השתלמות מעבר לתקרות הקבועות אף חייבות במס בידי העובד ומכאן שהמסקנה המתבקשת היא שאין טעם בהפקדות לקרנות השתלמות מעבר לתקרות הקבועות בחוק. יחד עם זאת, שימו לב, כי ריבית ורווחים שנצברו בקרן על הפקדות שבוצעו עד לתום שנת 2002 ימשיכו להנות מהפטור שהיה קבוע בחוק ערב הרפורמה.

אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן מכהן כמנהל בכיר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
בני אלשייך, עובד במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
חיה שמעוני, רואת חשבון מכהנת כסניורית במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC
האמור במאמר זה הינו על דעת הכותבים בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.